

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av gymnasieskolors åtgärder vid fusk gällande Affärsgymnasiet Sports Academy Karlstad med Edukatus Alliance AB som huvudman i Karlstad kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Affärsgymnasiet Sports Academy med Edukatus Alliance AB som huvudman i Karlstad avseende kvaliteten i skolans åtgärder vid fusk. Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Följande frågeställningar ingår i granskningen:

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?
2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Kvalitetskriterierna finns i bilaga 1.

Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer: hög kvalitet, i flera delar men utvecklingsområden finns eller låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att verksamheten uppfyller kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. I bilaga 3 finns granskningens författningsstöd. I denna granskning använder Skolinspektionen begreppet "vilseledande" som en synonym till begreppet "fusk".

Beslut

Rektorns ledning och samordning av arbetet för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper

Affärsgymnasiet Sports Academy Karlstad uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att rektorns ledning och samordning av arbetet med åtgärder vid fusk i **flera delar** ger lärarna förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Ge lärarna utökade möjligheter att utveckla sin kompetens att motverka och upptäcka fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer.

Lärarnas beredskap och arbetsätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper

Affärsgymnasiet Sports Academy Karlstad uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna inom området i följande utsträckning:

Skolinspektionen gör en samlad bedömning att lärarnas arbete med åtgärder vid fusk i **hög utsträckning** ger dem beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper.

Uppföljning

Edukatus Alliance AB ska senast **den 22 december 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas. Skicka redogörelsen till **skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se**. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer 2026:3810 för granskningen i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Rektorns ledning och samordning

Lärarnas förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att ge lärarna förutsättningar att arbeta för att utveckla sin bedömningspraktik samt deras möjligheter att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande.

Lärarnas förutsättningar att arbeta med sin bedömningspraktik för att motverka vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna generellt har tid för att utveckla sin bedömningspraktik och att de i detta arbete har utrymme att inkludera frågor om att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna har tid avsatt för att arbeta med bedömning och betygssättning och att de inom ramen för detta även inkluderar frågor som handlar om att motverka och upptäcka fusk. Av intervju med rektorn samt av dokumentation från huvudmannen som Skolinspektionen tagit del av framgår att lärarna vid olika tillfällen under läsåret arbetar både gemensamt och enskilt med att exempelvis diskutera hur de ska planera och utforma bedömningssituationer. Lärarna följer upp och utvärderar sin undervisning vilket inkluderar frågor om att motverka och upptäcka vilseledande i sin bedömningspraktik. Lärarna uppger att de framför allt diskuterar risker för fusk i samband med att de utformar bedömningssituationer och betygsunderlag och att arbetet med att upptäcka och motverka fusk kommit i gång ordentligt under det senaste året. Några lärare uppger emellertid att de upplever att detta är ett arbete som tar mycket tid och att de ibland upplever att det är de själva som får se till att skapa tid till detta. Rektorn bekräftar lärarnas utsagor och uppger att det vore bra för lärarna med ännu mer planeringstid inlagd då detta är en så pass aktuell fråga. Rektorn menar samtidigt att lärarna ändå har organisatoriska förutsättningar att arbeta för att motverka och upptäcka fusk inom ramen för de mötesforum som finns.

Lärarnas förutsättningar att samverka för att stärka beredskapen mot vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att det finns tid och forum för lärarna att regelbundet samverka på ett sätt som stärker deras beredskap att motverka och upptäcka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna regelbundet samverkar med varandra och att de inom ramen för denna samverkan bland annat samarbetar för att motverka och upptäcka fusk. Rektorn uppger att skolan är så pass liten att alla lärare är organiserade i samma arbetslag och deltar på ett gemensamt möte en gång i veckan. Arbetslagsmöten är det centrala forumet för lärarna att samverka inom. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att fusk inte utgör en separat punkt vid dessa möten men att det är en fråga som rektorn har satt på agendan och som är återkommande under läsåret. Lärarna berättar att de dessutom regelbundet pratar om hur de ska gå tillväga för att motverka och upptäcka fusk i samband med att de utformar bedömningssituationer och när de samarbetar i kollegiet kring bedömning och betygssättning. Några lärare uppger att deras samverkan vad gäller att stärka beredskapen att motverka och upptäcka vilseledande inte i första hand är något som rektor styr utan snarare är något lärarna gör på eget bevåg i det dagliga arbetet.

Rektorns erbjudan till lärarna om kompetensutveckling gällande vilseledande

Granskningen visar att rektorn skaffar sig kännedom om vilka behov lärarna har av kompetensutveckling gällande frågan om vilseledande vid bedömningssituationer. Rektorn verkar dock endast i viss mån för att lärarna vid behov får möjligheter att utveckla sin kompetens att upptäcka och motverka fusk.

Av granskningen framgår att rektorn tar reda på vilka behov lärarna generellt har av kompetensutveckling gällande frågan om vilseledande vid bedömningssituationer och även mer specifikt kring AI. Rektorn erbjuder dock endast i viss mån lärarna kompetensutveckling inom dessa områden. Rektorn uppger vid intervju att hen tar reda på lärarnas behov av kompetensutveckling vid medarbetarsamtal en gång per år. Därutöver skaffar sig rektorn kännedom om vilka eventuella kompetensutvecklingsbehov lärarna har genom löpande diskussioner vid skolans olika mötesforum. Enligt rektorn förekommer det också att lärare själva uppmärksammar om de har behov av kompetensutveckling exempelvis inom fusk och otillåten AI-användning. Rektorn uppger vidare att huvudmannen erbjuder kompetensutveckling i form av relevanta fortbildningar. Lärarna har deltagit i gemensamma konferensdagar under höstterminen om exempelvis AI-användning i skolan och därefter fört gemensamma diskussioner. Några lärare berättar emellertid att de tycker att deras möjligheter till kompetensutveckling gällande fusk och otillåten AI-användning är begränsade

och att rektorn inte erbjudit dem någon kompetensutveckling bortsett från insatsen som de deltog i under år 2025. Lärarna uppger att de mer kontinuerligt behöver stärka sin kompetens inom fusk som exempelvis sker med otillåten AI-användning, givet den snabba teknikutvecklingen. Lärarna berättar att de också önskar mer vägledning om hur olika typer av fusk kan se ut och hur man lättare kan upptäcka fusk av någon som är väl insatt i ämnet samt har uppdaterade kunskaper kring hur det ser ut i skolan idag.

Samordnad information på skolan

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete med att samordna information om betyg, rättigheter och skyldigheter på skolan och som inkluderar frågor om vilseledande. Skolinspektionen har även granskat rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt och att lärarna ska informera eleverna på skolan om vad som är tillåtet och inte i anslutning till bedömningstillfällen.

Rektorns arbete med att samordna information om vilseledande på skolan

Granskningen visar att rektorn verkar för att det finns samordnad information om betyg och elevernas rättigheter och skyldigheter på skolan som inkluderar frågor om vilseledande. Den information som finns är väl avvägd i relation till elevgruppen och till hur stor del av undervisningstiden den tar i anspråk.

Av granskningen framgår att det på skolenheten finns samordnad information om betyg, rättigheter och skyldigheter och att denna information inkluderar frågor om vilseledande. Enligt såväl rektorn som lärarna och eleverna får alla elever sitt första år en elevhandbok med skriftlig information om exempelvis vad som gäller vid betygssättning, ordningsregler samt frågor om vilseledande och åtgärder vid fusk. Eleverna och deras vårdnadshavare ska sedan skriva under och bekräfta att de har tagit del av den information som framgår av elevhandboken.

Vidare framgår av granskningen att rektorn ser till att den information som skolan ger om vilseledande är väl avvägd och enhetlig. Enligt rektorn får eleverna under det första läsåret en mer omfattande genomgång av hur bedömning och betygssättning går till samt information om rättigheter och skyldigheter, vilket även inkluderar frågor om vilseledande. Intervjuade elever berättar att alla lärare ger samma information vad gäller skolans regler och konsekvenser av fusk. Av intervju med rektorn framgår vidare att informationen om vilseledande är framtagen för elever i gymnasieåldern. Alla elever får samma information oavsett vilket år de går men tyngdpunkten ligger vid utbildningens början när eleverna inleder sitt första år på skolan. Rektorn berättar att informationen anpassas på så sätt att de i vissa elevgrupper behöver prata mer om ordningsregler, rättigheter och skyldigheter samt vad som gäller vid fusk. Enligt intervjuade elever kan

informationen som lärarna ger ibland upplevas upprepande men varken eleverna eller lärarna anser att den tar för mycket tid från undervisningen. Intervjuade lärare säger att den största delen av informationen ges vid fasta tillfällen så som uppstarts dagar, på mentorstiden eller i samband med bedömningsituationer.

Rektorns arbete för att lärarna ska utgå från gemensamma förhållningssätt

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna konsekvent tillämpar gemensamma förhållningssätt gällande vilseledande och användning av generativ AI.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna tillämpar gemensamma förhållningssätt gällande vilseledande. Såväl rektorn som lärarna uppger att skolans gemensamma förhållningssätt gällande fusk är kända bland lärarna och att de också tillämpar dem. De tillägger att de är en liten skolenhet med få lärare vilket underlättar arbetet med att skapa samsyn. Enligt rektorn är eleverna ofta snabba på att upplysa rektorn om det skulle vara någon lärare som inte agerar utifrån bestämmelserna. I sådana situationer pratar rektorn med berörd lärare. Lärarna och rektorn diskuterar skolenhetens handlingsplan vid fusk återkommande samt ser över den varje läsårsstart som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Enligt rektorn saknar skolan en gemensam policy när det gäller användningen av AI i skolarbetet och det kan se olika ut inom olika program hur varje lärare förhåller sig till användning av AI-verktyg i undervisningen. Rektorn, lärarna och eleverna uppger dock samstämmigt att AI-verktyg inte är tillåtet vid prov eller andra bedömningstillfällen.

Rektorns arbete för att lärarna ska informera eleverna om vad som gäller vid vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att lärarna bedriver ett aktivt arbete för att göra informationen om vad som gäller vid vilseledande känd bland eleverna.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna informerar eleverna om betyg, rättigheter och skyldigheter gällande fusk och användning av AI-verktyg. Enligt såväl rektorn som lärare samt elever går lärarna igenom skolans regler och riktlinjer bland annat när eleverna börjar sitt första år på skolan och får elevhandboken. Av intervjuer med rektorn och lärarna framkommer att även elever som kommer nya till skolan år 2 eller 3 får en elevhandbok. Lärarna går också genom innehållet i elevhandboken muntligt med eleverna vid läsårsstart. Lärarna berättar att det är en del av uppstarts dagarna varje läsår och som mentorn leder för varje klass. Utöver detta har rektorn ålagt lärarna att prata om frågor som rör fusk på mentorstid samt att inför varje examination tydliggöra vad som är tillåtet och inte. Lärarna bekräftar rektorns utsaga och tillägger att de även pratar med eleverna på i samband med kursstart när lärarna också informerar om bedömning och betygssättning och på förekommen anledning. Lärarna berättar att rektorn har god kännedom om att lärarna aktivt informerar eleverna om vad

som gäller vid fusk. När det gäller generell användning av AI-verktyg i undervisningen har skolenheten inte tagit fram någon policy, utan varje lärare informerar eleverna i samband med skoluppgifter om vad som är tillåtet och inte, exempelvis vad gäller användningen av AI. Eleverna berättar att de brukar använda AI i undervisningen exempelvis för att få tips och idéer.

Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

Här har Skolinspektionen granskat rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetsätt på skolenheten för att hantera vilseledande samt för att de gemensamma arbetsätten ska vara kända bland lärarna.

Rektorns arbete för att det ska finnas gemensamma arbetsätt för att hantera vilseledande

Granskningen visar att rektorn verkar för att det finns gemensamma arbetsätt för hur situationer där en eller flera elever vilseleder ska hanteras och ger ett aktivt stöd i sådana situationer.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att det finns arbetsätt som är gemensamma för hur lärarna och rektorn ska hantera situationer när elever försökt vilseleda. Av intervju med rektorn och lärarna samt inkommen dokumentation framgår att skolenheten har en handlingsplan för fusk som definierar vad skolan anser vara fusk och som tydliggör att det kan leda till avstängning. I handlingsplanen finns även en konsekvenstrappa av vilken det framgår vilka åtgärder som är aktuella i situationer av fusk. Utöver att det finns en handlingsplan diskuterar lärarna fortlöpande hur de ska hantera fusk och hur de ska tillämpa handlingsplanen i olika situationer. Lärarna uppger att de brukar ta hjälp av varandra i de fall de misstänker att en elev har fuskat. Lärarna har också upptäckt att det finns elever som använt AI på ett otillåtet sätt vid opponeringen i gymnasiearbetet. Lärarna uppger att de därför till detta läsår skärpt instruktionerna och vidtagit åtgärder för att försvåra för elever att fuska vid opponeringen.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att både lärare och elever får stöd i situationer då elever har fuskat. Av intervju med rektorn framgår att rektorn har beredskap och vid behov ger stöd både till lärare och elever vid situationer som rör fusk. En av lärarna berättar att hen fått stöd av rektor i en situation där en övervägande del av eleverna på ett otillåtet sätt använde AI i samband med en uppgift de skulle genomföra. Rektorn berättar dock att det vanligaste i liknande situationer är att eleverna i första hand pratar med sina lärare och att lärarna pratar med varandra. Rektorn uppger att det är viktigt att utreda orsaken till varför en elev valt att fuska. I de fall det framkommer att en elev har fuskat på

grund av att hen har svårt att hänga med i undervisningen så kopplar skolan in specialpedagogen för att göra en utredning om eventuella behov av stöd hos eleven.

Rektorns arbete för att de gemensamma arbetsätten ska vara kända bland lärarna

Granskningen visar att rektorn verkar för att de gemensamma arbetsätten är kända bland lärarna.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att lärarna känner till rutinerna för hur de ska hantera situationer där elever vilseleder. Enligt såväl rektorn som lärarna är skolans handlingsplan vid fusk väl implementerad och känd för alla lärare på skolan. Rektorn berättar att handlingsplanen är en del av det systematiska kvalitetsarbetet och att rektorn följer upp den varje år tillsammans med lärarna för att se om de behöver revidera något i planen. Rektorn påminner också lärarna under läsårets gång om handlingsplanen.

Lärarnas beredskap och arbetssätt

Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande samt lärarnas arbete för att utveckla sina bedömningssituationer.

Lärarnas arbete med att utforma bedömningssituationer för att motverka vilseledande

Granskningen visar att lärarna överlag arbetar medvetet med att utforma bedömningssituationer och betygsunderlag och att de i detta arbete tar hänsyn till risker för fusk.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar på flera sätt för att utforma bedömningssituationer inklusive gymnasiearbetet, så att de bedömningsunderlag de inhämtar ska vara tillförlitliga. Lärarna uppger att de helt försöker undvika inlämningsuppgifter vid bedömning av elevernas kunskaper och istället se till att eleverna gör den övervägande delen av all examination på plats i skolan. Lärarna berättar att i de fall eleverna får inlämningsuppgifter utanför lektionstid är det främst övningsuppgifter. De gånger eleverna blir bedömda på inlämningsuppgifterna, exempelvis i yrkesämnen, följer lärarna upp elevernas kunskaper muntligt där eleverna får reflektera kring egna erfarenheter vilket försvårar för dem att fuska. Lärarna uppger att de även har digitala skrivprogram

där de kan följa elevernas skrivprocesser. Exempelvis kan lärarna se hur lång tid det tagit för en elev att göra en viss uppgift. Vid skriftliga prov samt vid genomförande av nationella prov skriver eleverna i en låst digital provplattform som skolan använder. Lärarna berättar att när det gäller gymnasiearbetet följer de eleverna genom hela arbetsprocessen genom att samtala med dem om hur arbetet fortskrider samt påminna dem om att gymnasiearbetet inte är en färdig produkt som eleverna lämnar in när de är klara utan en process som lärarna har insyn i. Vidare berättar lärarna att de ser till att justera sina arbetssätt för att minimera risken att elever fuskar vid gymnasiearbetet genom att varje år följa upp och utvärdera hur det gått. Lärare som undervisar i yrkesämnen berättar att det är svårare att fuska i gymnasiearbetet på ett yrkesprogram då det till stor del handlar om att kunna visa sina kunskaper praktiskt. Lärarna uppger vidare att det dessutom är stort fokus på elevernas egna erfarenheter i den skriftliga delen. Av inkommen dokumentation framgår därutöver att ett av skolans mål inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet är måluppfyllelse. I detta arbete ingår att arbeta med utformningen av bedömningsituationer samt hur man kan arbeta för att motverka fusk med hjälp av AI.

Vidare framgår av granskningen att lärarna på ett tydligt sätt informerar eleverna om skolans normer och regler vad gäller fusk och hur reglerna är en grund för skolarbetet. Lärarna berättar att de klargör skolans normer och regler med eleverna exempelvis i samband med att de delar ut elevhandboken när eleverna börjar sitt första år på skolenheten. Eleverna berättar att samma regler kring fusk gäller för hela skolan.

Av granskningen framgår vidare att lärarna arbetar för att eleverna ska få förståelse för sitt eget ansvar kopplat till användandet av olika AI-verktyg. Lärarna uppger att de upplyser eleverna om att AI-verktyg inte garanterar att en text är korrekt och att det alltid är eleven själv som ansvarar för innehållet i sina skoluppgifter. Enligt lärarna är det viktigt att för varje uppgift tydliggöra för eleverna vad syftet är och vad som ska bedömas samt på vilka sätt de får använda AI i den aktuella uppgiften och inte. Lärarna berättar att det finns risk för fusk i alla former av bedömningsituationer och att det därför är viktigt att fortlöpande prata med eleverna om vad som räknas som fusk och inte i olika bedömningsituationer. Av intervju med eleverna framgår att de vet var de ska vända sig om de har frågor om användning av AI-verktyg och hur skolan hanterar fusk. Eleverna bekräftar lärarnas utsagor och berättar att lärarna brukar förklara vikten av att eleverna har de kunskaper som krävs när de väl kommer ut i yrkeslivet eller går vidare till högre studier.

Lärarnas arbete för att utveckla sin bedömningspraktik

Granskningen visar att lärarna följer upp bedömningsituationer och betygsunderlag för att utveckla sin bedömningspraktik för att motverka fusk.

Lärarna arbetar också för att utveckla sin kompetens att göra bedömningar givet den snabba tekniska utvecklingen.

Av granskningen framgår att lärarna följer upp och utvärderar hur väl olika bedömningsuppgifter har fungerat kopplat såväl till hur bedömning och betygssättning fungerat som utifrån risken att elever har fuskat. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inkommen dokumentation framgår att lärarna gör dessa uppföljningar som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Därutöver för lärarna både informella och formella diskussioner i lärarkollegiet utifrån de situationer som uppstår kring fusk eller i samband med att de har bedömt elevernas kunskaper tillsammans i lärarlaget. Lärarna berättar att de redan när de konstruerar prov och bedömningsuppgifter diskuterar sinsemellan hur de kan minimera risken för fusk. De har även omprövat hur de kan utforma bedömningsuppgifter i syfte att få tillförlitliga bedömningsunderlag. Lärarna brukar också sambedöma och jämföra prov och uppgifter som eleverna har gjort i de fall de misstänker att eleven har fuskat.

Vidare framgår av granskningen att lärarna arbetar för att utveckla sin kompetens att göra bedömningar givet den tekniska utvecklingen och risker med AI-användning. Flera av lärarna berättar att det pågår en gemensam kompetensutveckling genom de kollegiala diskussionerna och av lärandet i den egna vardagen utifrån de situationer av fusk som uppstår. Lärarna är samstämmiga vad gäller att det finns både vilja och ambition att stärka sin kompetens gällande frågor om vilseledande och AI-användning och att det också är deras eget ansvar att hålla sig uppdaterade. Några lärare uppger dock att de gärna skulle se ännu fler diskussioner om metoder för att upptäcka fusk och tycker att det är en utmaning att hitta den tid som behövs för att hålla sig uppdaterade med den snabba teknikutvecklingen.

Upptäcka och hantera vilseledande

Här har Skolinspektionen granskat lärarnas beredskap för att upptäcka och hantera situationer där elever vilseleder.

Lärarnas beredskap för att hantera situationer där elever vilseleder

Granskningen visar att lärarna har beredskap i form av strategier och arbetsätt för att upptäcka vilseledande och att lärarna överlag konsekvent tillämpar strategier och arbetsätt.

Av granskningen framgår att lärarna arbetar aktivt med att informera eleverna om hur skolan hanterar situationer där fusk misstänks eller konstaterats samt vilka konsekvenser fusk kan få. Rektorn uppger att lärarna vid terminsstartens uppstarts dagar går igenom skolans handlingsplan vid fusk, där det framgår vad

som händer om skolan ertappar en elev med att fuska och att de tar upp detta vid ytterligare några tillfällen under terminen.

Vidare framgår av granskningen att lärarna använder sig av framgångsrika strategier för att upptäcka vilseledande vid bedömningssituationer i lektionssalen. Lärarna uppger att de är aktiva genom att gå runt samt genom att vara uppmärksamma på elevernas rörelsemönster. De samlar också in mobiler och digitala enheter innan ett prov startar samt ser till att placera eleverna på ett sätt så de kan överblicka vad eleverna gör och så att det ska vara svårt att samarbeta. Både lärare och elever berättar att den digitala provplattformen försvårar för eleverna att vilseleda. Enligt eleverna har lärarna blivit bättre på att upptäcka fusk och kontrollera provsituationerna även om det fortfarande finns enstaka lärare som är mer passiva både i de fysiska bedömningssituationerna och vid bedömningssituationer utanför lektionstid.

Av granskningen framgår också att lärarna har arbetssätt för att upptäcka plagiat och bedöma risken för att elever tagit hjälp av AI-verktyg på ett otillåtet sätt för att generera innehåll till gymnasiearbetet eller andra uppgifter där eleverna arbetat utanför lektionstid. Exempelvis har lärarna tillgång till digitala skrivprogram där de kan följa elevernas arbetsprocess och se hur lång tid det tagit att skriva en text. En lärare berättar att om de exempelvis upptäcker att en elev skrivit ett gymnasiearbete på väldigt kort tid så kan de anta att eleven har kopierat in texten. Vidare framkommer av intervjuerna att den största delen av all examination ska ske på plats i skolan och att lärarna allt mer gått ifrån de traditionella inlämningsuppgifterna. Dock förekommer undantag från detta i vissa ämnen. Lärarna uppger att de vid dessa fall ställer krav på fortlöpande källhänvisning samt ser till att eleverna får komplettera genom att exempelvis visa sina kunskaper muntligt. Både lärare och elever uppger att de är en liten skolenhet och att lärarna känner eleverna väl, exempelvis hur de skriver och formulerar sig vilket enligt lärarna underlättar arbetet med att identifiera texter där eleverna tagit hjälp av generativ AI.

Vidare framgår av granskningen att lärarna har god uppmärksamhet i samband med nationella prov i syfte att minska riskerna för fusk. Enligt rektorn har skolenheten höjt ambitionsnivån vad gäller att minska riskerna för fusk vid genomförandet av nationella prov jämfört med andra prov. Både lärarna och elevernas bekräftar att det är svårt att fuska vid de nationella proven, då det är fler lärare som är på plats i lektionssalen. Lärarna berättar att eleverna skriver de nationella proven i en digital provplattform utan tillgång till internet vilket minskar risken till fusk.

Av granskningen framgår att lärarna skapar och tillämpar gemensamma arbetssätt för hur de ska hantera fall där elever vilseleder. Av intervju med lärarna framkommer att de känner till samt tillämpar de fastställda rutinerna som finns dokumenterade i skolans handlingsplan vid fusk. Lärarna avbryter

provsituationen omgående och provet eller inlämningsuppgiften ogiltigförklaras. Lärarna berättar dock att det kan variera utifrån varje specifik situation hur hanteringen av ärendet går till. Lärarna berättar att hanteringen av fusk när ord står mot ord och läraren och eleven inte är överens kan vara svårare att hantera, men lärarna uppger att de vid sådana situationer får stöd av både kollegor och rektorn. Lärarna tar exempelvis hjälp av andra lärare som undervisar samma elev, bland annat för att jämföra bedömningsmaterial. Rektorn bekräftar lärarnas utsagor och säger att lärarna följer skolans handlingsplan vid fusk vid situationer av vilseledande.

Identifierat utvecklingsområde

Rektorn erbjuder endast till viss del lärarna kompetensutveckling för att hantera fusk

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver inleda ett utvecklingsarbete inom följande del:

- Ge lärarna utökade möjligheter att utveckla sin kompetens att motverka och upptäcka fusk och otillåten AI-användning vid bedömningssituationer.

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor.¹ Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation.² I förordning om läroplan för gymnasieskolan anges att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen.³

Av granskningen framgår att rektorn skaffar sig kännedom om lärarnas behov av kompetensutveckling i samband med medarbetarsamtal. Det framgår dock att rektorn i mindre utsträckning erbjuder lärarna möjligheter att utveckla sin kompetens för att upptäcka och motverka fusk och otillåten AI-användning. Utan sådana möjligheter finns risk att lärarna inte har tillräckliga förutsättningar att stärka sin beredskap att hantera fusk vid bedömningssituationer som exempelvis sker med otillåten AI-användning, inte minst givet den snabba teknikutvecklingen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utökar lärarnas möjligheter att utveckla sin kompetens att upptäcka och motverka vilseledande som exempelvis sker med otillåten AI-användning. Det kan handla om generella insatser för alla lärare på skolan genom mer formell kompetensutveckling eller att skapa organisatoriska förutsättningar genom att avsätta tid till kollegiala diskussioner. Det kan också handla om mer riktade insatser på individnivå utifrån identifierade utvecklingsbehov hos lärarna, exempelvis till icke-legitimerade eller mindre erfarna lärare.

---

¹ 2 kap. 9 § skollagen.

² 2 kap. 10 § skollagen.

³ Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar

På Skolinspektionens vägnar

X Marcus Rönnegård

Beslutsfattare
Signerat av: Marcus Rönnegård

X Helen Lundell Sjöberg

Föredragande
Signerat av: Helen Lundell Sjöberg

I handläggningen av ärendet har även utredarna Anders Haglund och Jessica Kristofferson medverkat.

Bilaga 1: Granskningens utgångspunkter

Granskningens syfte

Granskningens syfte är att granska kvaliteten i gymnasieskolors arbete med och beredskap för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av måluppfyllelse och kunskaper.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Inom granskat område bedöms om verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning.

Frågeställningar

1. I vilken utsträckning leder och samordnar rektorn skolans arbete för att lärarna ska ha förutsättningar att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Kvalitetskriterier:

- Förutsättningar för att motverka och upptäcka vilseledande
- Samordnad information på skolan
- Organisation och stöd i situationer när elever vilseleder

2. I vilken utsträckning har lärarna beredskap och arbetssätt för att hantera och vidta åtgärder i situationer där elever försöker vilseleda vid bedömning av måluppfyllelse och kunskaper?

Kvalitetskriterier:

- Utformning och uppföljning av bedömningssituationer och betygsunderlag
- Upptäcka och hantera vilseledande

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen intervjuade elever och personal på Affärsgymnasiet Sports Academy Karlstad den 21–28 maj 2026. Intervjuerna genomfördes digitalt via länk av utredarna Helen Lundell Sjöberg och Jessica Kristofferson.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- Två gruppintervjuer med fem elever som studerar på ekonomiprogrammet samt försäljnings- och serviceprogrammet år 1 och 2.
- Två gruppintervjuer med åtta lärare som undervisar på ekonomiprogrammet samt försäljnings- och serviceprogrammet år 1, 2 och 3.
- En intervju med ansvarig rektor för skolenheten.
- Dokument som Skolinspektionen begärt in från huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från de digitala intervjuerna och getts tillfälle att yttra sig.

De samlade iakttagelserna från alla verksamheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras våren 2027.

Bilaga 3: Författningsstöd

Skolinspektionen ska granska verksamheters kvalitet

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.⁴

Betyg ska utgå från en bedömning av elevens kunskaper

I skollagen (2010:800) anges att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor (2 kap. 9 § skollagen). Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation (2 kap. 10 § skollagen). I förordning (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (nedan Lgy25)⁵ anges att rektorn, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan, har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att lärare och annan personal får möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap samt att lära av varandra för att utveckla utbildningen (Lgy25, avsnitt 2.6 Rektorns ansvar).

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § skollagen). Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygsriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (15 kap. 24 § andra stycket skollagen).⁶ Vid betygssättning i ett ämne

---

⁴ 26 kap. 20 § skollagen (2010:800).

⁵ Lgy25 gäller för utbildningar som påbörjas från och med 1 juli 2025. Se förordning (2024:662) om ändring i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025 (benämns Lgy11).

⁶ Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för kursen och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (SFS 2022:146).

på en nivå som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl (15 kap. 25 a § skollagen).⁷ Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive ämne (Lgy25, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg).⁸

I gymnasieskolan får huvudmannen eller rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om eleven med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid bedömningen av elevens måluppfyllelse och kunskaper (5 kap. 17 § första stycket 2 skollagen). En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § tredje stycket skollagen).

Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har (Lgy 25, avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter). Alla som arbetar i skolan ska i skolans arbete med normer och värden uppmärksamma de möjligheter och risker som den ökande digitaliseringen medför. Läraren ska klargöra skolans normer och regler och hur dessa är en grund för arbetet, och tillsammans med eleverna diskutera och utveckla regler för arbetet och samvaron i gruppen (Lgy25, avsnitt 2.2 Normer och värden)

---

⁷ Se lag om ändring i skollagen (2010:800) SFS 2022:147. Lagen tillämpas första gången i fråga om utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2025. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om utbildning som har påbörjats före den 1 juli 2025. Äldre lydelse: Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas.

⁸ Äldre lydelse (Lgy11): Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs (SKOLFS 2022:13).